

Mfv.II.10.105/2015/4.szám

A Kúria a Csapó, Szilágyi és Világosi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Csapó Csilla ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Csizmadia Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen elmaradt munkabér megfizetése iránt a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon 6.M.217/2013. szám alatt megindított és másodfokon a Győri Törvényszék 2.Mf.20.577/2014/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Győri Törvényszék 2.Mf.20.577/2014/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - alperesnek 205.400 (kétszázötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felek 2006. március 1-jétől kezdődő határozatlan időre szóló munkaviszonyt létesítettek egymással változó munkavégzési hellyel, kereskedelmi vezető, üzletkötő munkakör ellátására. A munkaszerződés alapján a felperes bruttó besorolási bére 100.000 forint volt, továbbá a munkaszerződés I. számú melléklete 2006. március 1-jétől gépkocsi hozzájárulás címén havi 40.000 forintot, a II. számú melléklete 2006. augusztus 1-jétől gépkocsi hozzájárulás alapdíj címén 22.243 forint havi fix összeget biztosított a felperes számára azzal, hogy minden hónap 3.-áig elszámolást kellett készítenie. A felperes 2008. december 31-éig az elszámolásokat a kiküldetési rendelvénnyel kitöltésével adta le, és havonta gépkocsifutás címén 40.000 forintot, kompenzáció címén 22.243 forintot kapott.

2009. január 1-jén hatályba lépett az alperes Gépjármű Használati Szabályzata, amelynek értelmében az elszámolás és kifizetés kiküldetési rendelvénnyel történt. A felperes ettől az időponttól kiküldetési rendelvényt nem adott le, és az alperes a munkabéren felül egyéb juttatást nem fizetett a felperesnek. A felek között fennállt jogviszony 2011. november 3-án megszűnt.

A felperes keresetében 1.320.000 forint és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest 2009. január 1-jétől 2011. szeptember 30-áig terjedő időre havi 40.000 forint alapulvételével, továbbá 734.019 forint és járulékai megfizetését kérte ugyanezen időszakra havi 22.243 forint alapulvételével. Ezen összegeket elmaradt munkabér címén kérte megfizetni a késedelmi kamattal együtt. Álláspontja szerint a munkaszerződése I. és II. melléklete alapján fizetendő gépkocsi hozzájárulás és kompenzáció valójában a munkabér része volt, s azt a munkáltató munkaszerződését egyoldalúan módosítva 2009. január 1-jétől jogellenesen nem fizette a számára.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, továbbá beszámítási kifogást terjesztett elő legalább 1.500.000 forint erejéig elmaradt haszon körébe tartozó kártérítés címén, melyet arra alapított, hogy a felperes a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 3. § (5) bekezdésébe ütközően saját nevében az alperes tevékenységi körébe eső üzleteket kötött. A kereset elutasítását arra tekintettel kérte, hogy a felperes 2009. január 1-jétől kezdve elszámolást nem adott le, ezért az adott összeg számára nem járt.

A Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.M.217/2013/35. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és 108.500 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Indokolásában kifejtette, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az volt megállapítható, hogy sem a 40.000 forint, sem a 22.243 forint nem minősült a munkabér részének, mert a felperes nem tudta igazolni, hogy a szabadsága idején is járt ez az összeg, és azt sem, hogy annak kifizetésére a ténylegesen megtett úttól függetlenül került sor. A költségtérítés szabályairól a felek szabadon állapodhattak meg, így a bíróság azt vizsgálta, hogy a megjelölt jogcím megfizetésének a felek között milyen feltételei voltak. Egyezően nyilatkoztak arra, hogy a megfizetés szabályait a munkaszerződés I. és II. számú melléklete tartalmazta, azaz az elszámolás a kiküldetési rendelvénnyel történt, és ezt követte a kifizetés. A felperes azt sem vitatta, hogy 2009. január 1-jétől a jogviszonya fennálltaig nem adott le elszámolást, így a költségek megtérítését jogszerűen tagadta meg az alperes.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Törvényszék 2.Mf.20.577/2014/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és kötelezte az alperest, hogy 2.054.019 forintot és

kamatait, valamint 200.000 forint első- és másodfokú perköltséget fizessen meg a felperesnek a késedelmi kamatokkal együtt, továbbá viselje a perrel kapcsolatban felmerült 287.500 forint kereseti és fellebbezési illetéket, valamint 11.255 forint állam által előlegezett költséget.

Indokolásában kifejtette, hogy a rendelkezésre álló adatokból megállapítható az, hogy az „gépkocsi-futás” és „kompenzáció” címén fizetett „költségtérítések” tényleges rendeltetése – megnevezésüktől függetlenül – nem a gépkocsi használatával felmerült költségek megtérítése volt, hanem a felperes munkavégzésének ellentételezése, ennek megfelelően ezt az összeget a felperes számára 2009. január 1-jét követő időszakban ki nem fizetett munkabérnek kellett tekinteni. Megállapította, hogy a munkabér és a költségtérítés elhatárolhatósága kérdésében abból kellett kiindulni, hogy a kiküldetési rendelvevényeken szereplő összegnek gyakorlatilag meg kellett egyeznie a forgalmi kimutatások „összesen” rovatában feltüntetett összeggel. Az úgynevezett „kompenzációs díj” fix összege már megnevezésében is nehezen enged következtetni a tényleges költségtérítés elszámolására. A rendelkezésre álló adatok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a munkáltatójával nettó 100.000 forint + 40.000 forint összeg megfizetésében állapodott meg, és a nettó juttatás részből adózottan, közterhekkel folyósított 77.757 forint bérhányad és a 100.000 forint összeg közötti „kompenzáció” a havi 22.243 forint. Az a körülmény, hogy a kiküldetési rendelvevények nem voltak alkalmasak a ténylegesen megtett kilométerek követésére, azt igazolják, hogy a felek megállapodása szempontjából sem volt szükséges a követhető elszámolás.

Mindezekből következtetett a másodfokú bíróság arra is, hogy az adott összeg szempontjából nem volt jelentősége annak a körülménynek, hogy 2009. január 1-jétől milyen módon változott az alperes Gépjármű Használati Szabályzata, mivel a felperes által igényelt összeg a munkabér részét képezte, és nem költségtérítési elemként funkcionált. A felek által kialakított elszámolási rend csak egy „technika” volt.

A másodfokú bíróság megállapította azt is, hogy az alperes beszámítási kifogásként arra hivatkozott, hogy a felperes mint munkavállaló kárt okozott, mert a munkaszerződés rendelkezéseit megszegve saját nevében munkaviszonya alatt különböző ügyleteket kötött, amelyek a társaság tevékenységi körébe estek, így az alperes részére minimum 1,5 millió forint kárt (elmaradt hasznót) okozott, majd ezen nyilatkozatát a tárgyaláson is megismételte azzal, hogy konkrétan nagyobb összeget nem tudott megjelölni. A törvényszék megállapította, hogy az alperes nyilatkozatait a beszámítási igény körében nem lehet kellően konkrét, értékelhető, értelmezhető igénynek tekinteni. Megállapította, hogy az

igényérvényesítéshez kapcsolódóan a félnek kell szolgáltatni a peradatokat, konkrét nyilatkozatokat kell tennie, az alperes beszámítási kifogása pedig ennek nem felelt meg.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben kérte, hogy a Kúria a másodfokú ítéletet „változtassa meg” és az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben, az első- és másodfokú ítéleteket helyezze hatályon kívül és az elsőfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására, figyelemmel arra, hogy beszámítási kifogása elbírálásra kerülhessen, továbbá marasztalja a felperest a perköltségben.

Megsértett jogszabályhelyként a Pp. 3. § (1) és (2), továbbá 206. § (1) bekezdését jelölte meg.

Előadta, hogy álláspontja szerint a beszámítási kifogás érvényesítésekor megjelölte a felperes szerződésszegő magatartását, valamint előterjesztett egy minimálisan becsült igényt, amelyet értelemszerűen a tényleges adatok ismeretében lehetett volna teljes egészében pontosítani. Mindezekre tekintettel a beszámítási kifogásnak elbírálásra kellett volna kerülnie. Azt elsőfokú bíróság által bekért forgalmi adatok alapján, amennyiben az teljes körűvé válhatott volna, a teljes összeg pontosítása is megtörténhetett volna. Erre azért nem volt szükség, mert az elsőfokú bíróság nem adott helyt a keresetnek. Mindezekre figyelemmel álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 3. § (1) bekezdésében foglaltakat, mivel a beszámítási kifogást nem bírálta el. A 2014. január 8-i beadványában kitért arra is, hogy a felperes munkaviszonya fennállta alatt egyéni vállalkozásában olyan tevékenységet folytatott, mely vonatkozásában bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, megsértve ezzel az együttműködési kötelezettségét is.

Álláspontja szerint sértette a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdését, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékokból a törvényszék okszerűtlen következtetésre jutott. A felperes által csatolt kiküldetési rendelvevények vonatkozásában az azon szereplő bélyegző hitelessége nem került bizonyításra és azt sem igazolta a felperes, hogy azokat átadta az alperesnek. A felperes által csatolt 2006. áprilisi és május havi bankszámla kivonat nem bizonyíték arra, hogy a felperes nettó 100.000 forint munkabérre lett volna jogosult, és az alperes könyvelése szerint a felperes részére 22.243 forint összegű kifizetésre nem is került sor.

Nem értékelte a törvényszék azt a körülményt sem, hogy a felperes 2009. januárjától munkaviszonya megszűnéséig nem kifogásolta, hogy a munkabére adott részét nem kapta meg, illetve egyes tanúk vallomása megállapítása szerint nem volt elfogulatlannak tekinthető.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése

alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes felülvizsgálati kérelmét arra alapította, hogy a másodfokú bíróság nem bírálta el beszámítási kifogását, megszegve ezzel a Pp. 3. § (1) bekezdését, továbbá a rendelkezésére álló bizonyítékokat nem a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelte, így téves következtetés alapján hozta meg ítéletét.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 296. § (1) bekezdése szerint a kötelezett a jogosulttal szemben fennálló egynemű és lejárt követelését - ha a jogszabály kivételt nem tesz - a jogosulthoz intézett vagy a bírósági eljárás során tett nyilatkozattal tartozásába beszámíthatja.

Amennyiben a peres eljárás során történik a követelés beszámítása, úgy az érvényesítésnek meg kell felelnie a Pp. rendelkezéseinek is. Az egységes bírói gyakorlat értelmében a beszámítási kifogásnak határozottnak, és az ellenkövetelés megszüntetésére irányulónak kell lennie (BH 1989.25.).

Helytállónan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az alperes beszámítási kifogása e követelményeknek nem felelt meg. Az alperes nem adta elő részletes ténybeli alapját követelésének, és annak összegét is csak hozzávetőlegesen határozta meg (minimum 1,5 millió forint), melyet elmaradt haszon címén kívánt érvényesíteni. Mindezekre tekintettel jogszerűen jutott arra a következtetésre a törvényszék, hogy az alperes beszámítási kifogása körében előadott nyilatkozata a Ptk. szabályainak megfelelő igényérvényesítésnek nem tekinthető, így nem ütközött a Pp. 3. § (1) és (2) bekezdésébe az a körülmény, hogy a felülbírálat során azt figyelmen kívül hagyta.

Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. §-át.

A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg, a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

A Kúria (Legfelsőbb Bíróság) töretlen gyakorlata értelmében a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen csak akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vitatható, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálhatja, hogy a mérlegelés körébe vont adatok értékelése során a bíróságok

nyilvánvalóan téves vagy okszerűtlen következtetésre jutottak-e. A Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésére alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékok - azok egybevetése során - nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagy is lényeges logikai ellenmondást tartalmaz (BH 1999.44., BH 2012.179.), EBH 2013.M.4.).

Kellő alap nélkül kifogásolta a felülvizsgálati kérelem azt, hogy a másodfokú bíróság jogsértően értékelte a rendelkezésére álló bizonyítékokat. A törvényszék részletes magyarázatát adta annak, hogy milyen bizonyítékokat értékelve találta megalapozottnak a felperes kereseti kérelmét, amely okfejtéssel a Kúria is egyetértett. A rendelkezésre álló adatok alapján az volt megállapítható, hogy a kiküldetési rendelvevények nem voltak alkalmasak a ténylegesen megtett kilométer követésére és igazolására, az adott összegek költségtérítési rendeltetése nem volt alátámasztható. Ebből helyesen következtetett a másodfokú bíróság arra, hogy a ténylegesen felmerülő költségektől független „költségtérítés” és „kompenzáció” ténylegesen a felperes munkáját volt hivatott díjazni, így az munkabérnek minősült. Ebből következően a Gépkocsi Használati Szabályzat 2009. január 1-jétől történő megváltoztatása nem hatott ki a felperest megillető munkabér részre, így azt az alperes utólag köteles megfizetni.

Nem volt jelentősége a perben annak a körülménynek, hogy a felperes igényét nem a munkaviszonya fennállta alatt, hanem csak azt követően, azonban az elévülési időn belül érvényesítette, továbbá annak sem, hogy a perben olyan okiratokat is csatolt, amelyek az igény jogszerűsége eldöntése körében nem bírtak relevanciával.

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pervesztes alperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése f) pontja, illetve 13. § (2) bekezdése alapján köteles megfizetni a felülvizsgálati eljárási illetéket.

A felülvizsgálati eljárásban pernyertes felperesnek bizonyított költsége nem merült fel, ezért erről határozni nem kellett.

Budapest, 2015. szeptember 2.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr.

Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő